

Na podlagi 51. člena Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/2011), Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 - popr., 47/15 - ZZSDT, 33/16 - PZ-F in 52/16) in 54. člena Statuta INZ je Upravni odbor Inštituta za novejšo zgodovino na 107. seji dne 9.2.2017 sprejel

PRAVILNIK O PREPREČEVANJU ALKOHOLIZMA IN IZVAJANJU PREIZKUSA ALKOHOLIZIRANOSTI TER VPLIVA DROG IN DRUGIH PREPOVEDANIH SUBSTANC

I. Splošne določbe

1. člen

Pravilnik ureja:

- prepoved dela pod vplivom alkohola, drog ali drugih prepovedanih substanc,
- postopke za ugotavljanje alkoholiziranosti ali prisotnosti in vpliva drog ter drugih prepovedanih substanc delavcev,
- pravice in dolžnosti delavcev v zvezi z izvajanjem postopkov za ugotavljanje alkoholiziranosti, prisotnosti drog ali drugih prepovedanih substanc,
- plačilo stroškov postopkov za ugotavljanje alkoholiziranosti ali prisotnosti drog ter drugih prepovedanih substanc,
- postopek v primeru pozitivnega rezultata postopka.

2. člen

Pod izrazom delavec so zajeti vsi zaposleni na Inštitutu za novejšo zgodovino, pogodbeni delavci, delavci na praksi in tudi delavci na študentskem delu.

V tem pravilniku uporabljeni izrazi, zapisani v slovnični obliki moškega spola, so uporabljeni kot nevtralni za moške in ženske.

II. Prepoved dela pod vplivom alkohola, drog ali drugih prepovedanih substanc

3. člen

Delavec ne sme:

- prihajati na delo v alkoholiziranem stanju oz. pod vplivom drog ali drugih prepovedanih substanc,
- uživati alkoholnih pijač in/ali drog in/ali drugih prepovedanih substanc med delom oz. delovnim časom,
- prinašati na delo alkohola, drog in/ali drugih prepovedanih substanc, razen če so to zdravila, ki jih jemlje po navodilu lečečega zdravnika in z vednostjo pooblaščenega zdravnika.

Kdor je pod vplivom alkohola, drog in/ali drugih prepovedanih substanc, ne sme opravljati nikakršnega dela.

Šteje se da je delavec v alkoholiziranem stanju oz. pod vplivom drog in/ali drugih prepovedanih substanc, če je to ugotovljeno v skladu s tem pravilnikom.

III. Postopek za ugotavljanje alkoholiziranosti ali prisotnosti drog ali drugih prepovedanih substanc

4. člen

Preizkus alkoholiziranosti se lahko izvede zaradi podanega suma o alkoholiziranosti delavca.

Preizkus prisotnosti drog in drugih prepovedanih substanc se izvede, če je podan sum na uporabo, zlorabo in/ali odvisnost od teh.

Sum alkoholiziranosti oziroma prisotnosti drog ali drugih prepovedanih substanc je podan predvsem takrat, ko delavec izkazuje znake motene motorike, govora, gibanja in obnašanja, oziroma zaudarja po alkoholnih napitkih.

Postopek ugotavljanja alkoholiziranosti oziroma prisotnosti drog ali drugih prepovedanih substanc se izvede tudi v primerih, ko je delavec udeležen pri nesreči oziroma poškodbi pri delu.

5. člen

Vsak delavec, ki opazi ali sumi, da je kdo izmed delavcev prišel na delo v alkoholiziranem stanju ali pod vplivom drog in/ali drugih prepovedanih substanc, da je užival alkoholne pijače, droge ali druge prepovedane substance med delom ali jih je prinesel na delovno mesto, mora to takoj sporočiti nadrejenemu delavcu, o čemer se napiše zapisnik.

Nadrejeni delavec je dolžan odrediti ugotavljanje alkoholiziranosti ter vpliv drog ali drugih prepovedanih substanc pri delavcu glede katerega je podan sum vpliva alkohola, drog ali drugih prepovedanih substanc.

Nadrejeni delavci po tem pravilniku so direktor in oseba, ki je v skladu z veljavnim splošnim aktom, pogodbo o zaposlitvi ali pogodbo o delu nadrejena delavcu oz. je dolžna izvajati nadzor nad njegovim delom.

6. člen

Nadrejeni delavec je v primeru suma, da je delavec na delovnem mestu pod vplivom alkohola, dolžan odrediti preizkus ugotavljanja alkoholiziranosti s testiranim alkotestom.

Za delavca glede katerega je podan sum, da opravlja delo pod vplivom drog in/ali drugih prepovedanih substanc je nadrejeni delavec dolžan odrediti zdravniški pregled.

7. člen

Nadrejeni delavec organizira preverjanje alkoholiziranosti oziroma napotitev na zdravniški pregled.

Aktivnosti preverjanja zajemajo naslednje dolžnosti nadrejenega delavca:

- obvestiti direktorja o sumu alkoholiziranosti delavca oz. da je delavec pod vplivom drog ali drugih prepovedanih substanc ter da je potrebno izvesti postopek po tem pravilniku o preizkusu alkoholiziranosti oz. prisotnosti drog ali drugih prepovedanih substanc,
- organizirati postopek po tem pravilniku o preizkusu alkoholiziranosti oz. prisotnosti drog ali drugih prepovedanih substanc v skladu s tem pravilnikom,

- zagotoviti, da je delavec izrecno poučen o predpostavki, da se v primeru, če odkloni preizkus alkotesta oziroma zdravniški pregled, šteje, da je bil delavec v času odklonitve preizkusa oz. pregleda izkazano pod vplivom alkohola, drog in/ali drugih prepovedanih substanc,
- zagotoviti, da je zapisnik o preizkusu alkoholiziranosti ali napotitve na zdravniški pregled predložen v podpis delavcu,
- prevzem pisnega odpravka oziroma dokazila o izsledkih preizkusa (rezultate preizkusa oziroma zdravniško spričevalo),
- posredovanje dokazila o izsledkih preizkusa (rezultate preizkusa oziroma zdravniško spričevalo) direktorju,
- zabeležiti obnašanje delavca, če kaže na alkoholiziranosti oz. na to, da je pod vplivom drog in/ali drugih prepovedanih substanc in zagotoviti vsaj 2 priči tega dogodka,
- odstraniti delavca z delovnega mesta.

8. člen

Delodajalec oz. v njegovem imenu nadrejeni delavec mora zagotoviti delavcu prevoz na zdravniški pregled.

9. člen

Nadrejeni delavec je dolžan takoj ob prejemu vsake informacije o sumu, da je delavec pod vplivom alkohola, drog in/ali drugih prepovedanih substanc, ali v kolikor to zazna sam:

- takoj pozvati delavca, da se izreče o sumu alkoholiziranosti,
- pripraviti zaznamek, zagotoviti vsaj 2 priči dogodka in zagotoviti, da je s tem seznanjen direktor,
- zagotoviti prihod predstavnika zunanjega izvajalca postopka ugotavljanja alkoholiziranosti,
- zagotoviti prevoz delavca ter predstavnika zunanjega izvajalca postopka na kraj, kjer bo opravljen odvzem krvi, oziroma ustrezen zdravniški pregled.

10. člen

Preizkus alkoholiziranosti s testiranim alkotestom opravi pooblaščen oseba izbranega zunanjega izvajalca za opravljanje preizkusov (Zdravstveni dom, službe varovanja ali drugo).

Navodila za pravilno uporabo alkotesta so ustna in jih delavcu, pri katerem se bo opravljal preizkus alkoholiziranosti, predhodno pojasni predstavnik izvajalca, ki bo opravil meritev.

Preizkus alkoholiziranosti s testiranim alkotestom se opravi praviloma na delovnem mestu delavca. V odvisnosti od specifičnih okoliščin posameznega primera se alkotest lahko opravi tudi izven delovnega mesta - torej na kraju, kjer se nahaja delavec glede katerega je podan sum ali v drugih primernih prostorih, ki omogočajo varovanje delavčevega osebnega dostojanstva.

Preizkus alkoholiziranosti se opravi v prisotnosti:

- nadrejenega delavca ali direktorja,
- predstavnika izvajalca postopka ugotavljanja alkoholiziranosti,
- sindikalnega zaupnika ali njegovega pooblaščenca ali pooblaščenca delavca, v kolikor delavec zahteva njihovo prisotnost.

Poleg preizkusa alkoholiziranosti s testiranim alkotestom ali namesto preizkusa alkoholiziranosti s testiranim alkotestom se lahko na podlagi izrecne zahteve delavca opravi preizkus alkoholiziranosti z odvzemom krvi.

Če se delavec z rezultati merjenja vpliva alkohola, s preizkusom alkoholiziranosti s testiranim alkotestom ne strinja ter poda zahtevo za preizkus alkoholiziranosti z odvzemom krvi, je delavcu potrebno takoj omogočiti opraviti preizkus z odvzemom krvi.

11. člen

Preizkus vsebnosti drog in/ali drugih prepovedanih substanc se opravi v izbrani zdravstveni ustanovi z zdravniškim pregledom.

Delavca, za katerega je podan sum, da je pod vplivom drog in/ali drugih prepovedanih substanc, nadrejeni delavec napoti v spremstvu predstavnika izvajalca postopka ugotavljanja alkoholiziranosti, neposredno na zdravniški pregled.

Preizkus vpliva mamil ali psihoaktivnih substanc opravi zdravstvena ustanova.

12. člen

O poteku in rezultatu preizkusa ugotavljanja prisotnosti alkohola, postopku odvzema krvi oziroma o preizkusu ugotavljanja prisotnosti drog in/ali drugih prepovedanih substanc je potrebno izdelati in podpisati zapisnik.

Zapisnik o poteku in rezultatu preizkusa ugotavljanja prisotnosti alkohola, postopku odvzema krvi oziroma o preizkusu ugotavljanja prisotnosti drog in/ali drugih prepovedanih substanc mora vsebovati naslednje podatke:

- osebne podatke delavca, za katerega se opravlja preizkus,
- datum, točen čas in kraj opravljanja preizkusa,
- navedbo, ali je bil preizkus opravljen z alkotestom in v skladu z navodili proizvajalca alkotesta v primeru preizkusa alkoholiziranosti oz. navedbo, ali je bilo testiranje opravljeno v skladu z navodili izvajalca v primeru ugotavljanja prisotnosti drugih psihoaktivnih substanc,
- rezultat preizkusa,
- čas in kraj sestave zapisnika,
- morebitne pripombe udeležencev preizkusa.

Zapisnik o poteku in rezultatu preizkusa podpišejo:

- nadrejeni delavec,
- pooblaščen oseb izbranega zunanjega izvajalca za opravljanje preizkusov oziroma oseba, ki spremlja delavca v izbrano zdravstveno ustanovo,
- delavec,
- sindikalni zaupnik ali njegov pooblaščenec oz. pooblaščenec delavca, v kolikor je kateri izmed njih prisoten pri izvedbi preizkusa.

Če delavec odkloni podpis zapisnika, se v zapisnik vpiše razlog odklonitve preizkusa oziroma podpisa. Če delavec ne pojasni razloga odklonitve, se v zapisnik vpiše, da je preizkus ali podpis odklonil brez pojasnila.

Nadrejeni delavec je dolžan prevzeti dokazilo preizkusa (rezultate preizkusa oziroma zdravniško spričevalo) ter jih posredovati direktorju.

En izvod ali pa kopija zapisnika se izroči delavcu. Ravno tako se delavcu izroči kopija dokazila preizkusa.

IV. Postopek ugotavljanja prisotnosti alkohola, drog ali drugih prepovedanih substanc v primeru nezgode pri delu

13. člen

V primeru poškodb pri delu se delavcu nudi nujna medicinska pomoč in če zdravstvene razmere prizadetega delavca to dovoljujejo, se v primeru suma alkoholiziranosti izvede test s testiranim alkotestom. Če to ni možno, se po potrebi zaprosi za strokovni medicinski pregled strokovno zdravstveno ustanovo.

V primeru suma prisotnosti drog in/ali drugih prepovedanih substanc v delavčevem organizmu, se za strokovni medicinski preizkus zaprosi zdravstveno organizacijo.

V. Plačilo stroškov

14. člen

Če se z ustreznim postopkom ugotovi oz. dokaže, da je imel delavec v organizmu alkohol ali da je pod vplivom drog in/ali drugih prepovedanih substanc, mora delavec kriti vse stroške, povezane s postopkom ugotavljanja prisotnosti navedenih substanc v njegovem organizmu (plačilo alkotesta, plačilo analize krvi oz. analize krvi in urina, stroške zdravniškega pregleda itd.).

Če se pri preiskavi ugotovi, da delavec v organizmu ni imel substanc, za katere je bil opravljen preizkus, stroške opravljenega pregleda oz. stroške ugotavljanja prisotnosti substanc krije delodajalec.

VI. Postopek zoper delavca, pri katerem je bila ugotovljena prisotnost alkohola, drog ali drugih prepovedanih substanc

15. člen

Šteje se, da je pod vplivom alkohola delavec, za katerega se s preizkusom alkoholiziranosti v izdihanem zraku – s testiranim alkotestom ali na podlagi odvzema krvi ugotovi, da ima nad 0,50 grama alkohola na kilogram krvi ali nad 0,24 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka, pod pogojem, da tudi pri nižji koncentraciji alkohola ne kaže znakov motenj v vedenju, katerih posledica je lahko nezanesljivo ravnanje na delovnem mestu.

Šteje se, da je delavec pod vplivom drog in/ali drugih prepovedanih substanc, če se na podlagi zdravniškega pregleda ugotovi, da ima v organizmu sledi drog in/ali drugih prepovedanih substanc.

Šteje se tudi, da je delavec pod vplivom alkohola ali pod vplivom drog in/ali drugih prepovedanih substanc, če delavec odkloni preizkus ali zdravniški pregled, določen s tem pravilnikom, ali se mu na kakšen drug način izogne (*npr. odide s svojega delovnega mesta preden se izvede preizkus in s tem onemogoči delodajalcu izvedbo preizkusa ipd.*).

16. člen

V primeru, če opravljen preizkus pokaže, da je delavec pod vplivom alkohola, drog in/ali drugih prepovedanih substanc oziroma če delavec odkloni oz. se izogne preizkusu alkotesta oziroma zdravniškemu pregledu, je direktor dolžan odrediti, da delavec takoj zapusti službene prostore.

V primeru, če delavec odkloni izpolniti odredbo, da zapusti delovno mesto in službene prostore, ga brez fizične prisile odstrani nadrejeni delavec. Če se delavec temu upira in bi njegova prisotnost ogrožala delovni proces, varovance ali druge zaposlene, se zaprosi za policijsko posredovanje.

17. člen

Ob ugotovitvi alkoholiziranosti in odstranitvi z delovnega mesta se alkoholiziranega delavca odpelje na lokacijo od koder prihaja na službeno mesto oziroma se uporabi taxi služba na stroške alkoholiziranega delavca.

18. člen

Prisotnost alkohola, drog in/ali drugih prepovedanih substanc, ugotovljenih v telesu pri delavcu, ko je ta na delovnem mestu, oz. prisotnost navedenih snovi v organizmu delavca, ugotovljena med delovnim časom, velja za kršitev delovnih obveznosti. Zoper delavca, pri katerem se ugotovi prisotnost navedenih snovi v organizmu, se v primeru tovrstnih kršitev lahko izpelje postopek odpovedi pogodbe o zaposlitvi v skladu z določbami Zakona o delovnih razmerjih.

VII. Končne določbe

19. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po njegovem sprejetju.

Upravni odbor Inštituta za novejšo zgodovino

Predsednica dr. Petra Svoltjšak

